

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Відокремлений структурний підрозділ
«Маріупольський фаховий коледж
Донецького національного університету економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського»

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА ЗАНЯТТЯ

на тему «Управління товарними потоками в логістичній мережі»
з дисципліни «Дистрибуція та фізичний розподіл товарів»

Викладач Марія САХАРОВА

Методична розробка заняття на тему «Управління товарними потоками в логістичній мережі» з дисципліни «Дистрибуція та фізичний розподіл товарів» при підготовці фахових молодших бакалаврів зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітньо-професійної програми «Логістика торгівлі та дистрибуції».

Підготувала САХАРОВА Марія, викладач кваліфікаційної категорії «спеціаліст», Відокремленого структурного підрозділу «Маріупольський фаховий коледж Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського», 2023.

Викладено методику проведення заняття з елементами дистанційних технологій, інтерактивних вправ.

Для викладачів логістичних дисциплін закладів фахової передвищої освіти

Рецензент

Темнохуд Е. О. – викладач кваліфікаційної категорії «спеціаліст вищої категорії», викладач-методист, методист Відокремленого структурного підрозділу «Маріупольський фаховий коледж Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського»

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії економічних та фінансових дисциплін (протокол № 4 від 30 листопада 2023 року)

РЕЦЕНЗІЯ

на методичну розробку відкритого заняття
на тему «Управління товарними потоками в логістичній мережі»
з дисципліни «Дистрибуція та фізичний розподіл товарів»
при підготовці фахових молодших бакалаврів
спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
освітньо-професійної програми «Логістика торгівлі та дистрибуції»

Методична розробка заняття на тему «Управління товарними потоками в логістичній мережі» складена Сахаровою М. В. викладачем кваліфікаційної категорії «спеціаліст» Відокремленого структурного підрозділу «Маріупольський фаховий коледж Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського».

Завдання практичного заняття складені таким чином, що здобувачі мають можливість закріпити теоретичний матеріал з теми «Управління товарними потоками в логістичній мережі»; сформувати вміння та навички визначити такий варіант зберігання і транспортування товарів, при якому загальні витрати будуть мінімальними; розрахувати витрати на формування замовлень, витрати на транспортування товарів, витрати на зберігання продукції у виробника і посередника.

При виконанні практичного заняття передбачено використання знань, отриманих студентами на інших дисциплінах: «Основи логістики», «Торгівельна логістика», «Складська логістика», «Логістика електронної комерції», «Управління ланцюгами поставок», спостерігається зв'язок з навчальною практикою.

Матеріал практичного заняття побудований на використанні основних стратегій та способів управління товарними потоками і запасами в дистрибутивній мережі.

Засоби інтерактивного відпрацювання практичних завдань, що передбаченні методичною розробкою, успішно виконують комунікаційну функцію, адаптують матеріал під дистанційну та самостійну форму навчання студентів. Інтерактивна форма проведення практичного заняття налаштовує здобувачів освіти на співробітництво, міжособистісну взаємодію, сприяє творчому засвоєнню нових знань у контексті наступної професійної діяльності

Під час виконання практичних завдань заплановано використання слайдів, розроблених викладачем на платформі Google Workspace for Education. Це дозволить активізувати діяльність студентів, формувати у студентів відповідні вміння та навички, здійснити поточний контроль.

Для узагальнення вивченого матеріалу і з метою контролю викладачем передбачено тестування за допомогою тестів, створених у Гугл-формі.

Складена викладачем методична розробка показує, ефективність проведення інтерактивного практичного онлайн-заняття з використанням інформаційних технологій.

Методична розробка з теми «Управління товарними потоками в логістичній мережі» може бути рекомендована викладачам для ознайомлення з методикою проведення інтерактивного практичного онлайн- заняття з використанням інформаційних технологій та використання у навчальній діяльності.

Викладач вищої категорії, викладач-методист,
методист Відокремленого структурного
підрозділу «Маріупольський фаховий коледж
Донецького національного університету
економіки і торгівлі імені Михайла
Туган-Барановського»

Елеонора ТЕМНОХУД

ЗМІСТ

Вступ	6
1 Навчально-методична картка заняття	8
2 Методика проведення заняття	10
Висновки	15
Література	17
Додатки	18

ВСТУП

Одна з важливих форм організації методичної роботи – відкриті заняття. Відкрите заняття на відміну від звичайного – спеціально підготовлена форма організації методичної роботи, в той же час на такому занятті протікає реальний освітній процес. Особливого значення набувають нестандартні, нетрадиційні заняття.

На відкритому занятті викладач показує, демонструє колегам, свій позитивний або інноваційний досвід, реалізацію методичної ідеї, застосування методичного прийому, методу здобуття освіти. Відкрите заняття має методичну мету, в якій відбивається те, що викладач хоче показати.

Відкрите заняття – форма активного методичного навчання сприяє впровадженню досягнень педагогічної науки в практику і активному поширенню позитивного педагогічного досвіду, що, по суті, підвищує ефективність міжвузівської методичної роботи.

Слід враховувати і те, що відкрите заняття може бути і як засіб пропаганди передового досвіду, який вже сформувався, і як засіб пропаганди шляхів практичного застосування досягнень педагогічної науки. Для кращого сприйняття досвіду викладачем автором необхідно визначити не лише дидактичну, виховну, а і методичну мету заняття, яка може бути наступною:

- ✓ удосконалення методики організації діяльності здобувачів освіти на занятті
- ✓ удосконалення методики виявлення рівня знань здобувачів освіти
- ✓ втілення проблемно-пошукового методу здобуття освіти
- ✓ методика використання навчально-методичного матеріалу на занятті
- ✓ удосконалення методики проведення занять за новітніми технологіями
- ✓ методика використання внутрішньо- та міждисциплінарних зв'язків тощо.

Визначення методичної мети заняття доцільне тому, що воно зобов'язує викладача цілеспрямовано готуватися до заняття, проводити його так, щоб найбільш рельєфно показати свій досвід роботи. Водночас, визначення методичної мети відкритого заняття вимагає цілеспрямованого спостереження викладачів, які присутні на занятті.

Знаючи методичну, дидактичну та виховну цілі заняття, викладачі мають змогу простежити, як вони реалізуються. Усе це підвищує ефективність відкритого заняття з погляду його ролі у пропаганді позитивного досвіду.

Головною метою інтерактивних занять є активізація розумової діяльності студентів, індивідуалізація освітнього процесу, надання можливості самостійного осмислення студентами значення отриманих знань для використання на практиці. Інтерактивні заняття із застосуванням пошуково-дослідницької роботи мають озброїти студентів не лише знаннями, вміннями і навичками, а й методами творчої розумової і практичної діяльності.

Для досягнення поставлених задач використовуються різноманітні методи, прийоми і засоби, спрямовані на стимулювання і мотивацію пізнавальної діяльності студентів. Велика увага приділяється підвищенню активності всіх студентів, коли кожен має можливість проявити себе в атмосфері успішності й група стає творчим колективом. Такі заняття обіймають викладача, студента, мету, навчальну інформацію, творчість.

Розроблена макроструктура інтерактивного заняття охоплює роботу викладача, студента, навчальний матеріал і різноманітні технології активного навчання.

1. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА

Дисципліна Дистрибуція та фізичний розподіл товарів

Освітньо-професійна програма Логістика торгівлі та дистрибуція

Тема заняття Управління товарними потоками в логістичній мережі

Вид заняття практичне

час 2 години

Тип заняття формування вмінь та навиків

Форма проведення заняття інтерактивні вправи, самостійна робота, комп'ютерні презентації

Мета заняття

методична – проведення інтерактивного практичного заняття з використанням інформаційних методів навчання;

навчальна – формування у майбутніх спеціалістів системних знань і розуміння концептуальних основ з дистрибуції як маркетингової та управлінської діяльності, узагальнення теоретичних і практичних аспектів дистрибуції, каналів дистрибуції, їх координації з елементами маркетинг-міксом та визначення основних тенденцій в управлінні ними та набуття навичок самостійної роботи щодо засвоєння навчального матеріалу стосовно сучасних методів управління фізичним розподілом товарів в сучасних умовах;

розвиваюча – розвивати творчу активність; здатність студентів до самостійної роботи, вмінь аналізувати, самостійно приймати рішення, робити висновки;

виховна – формування національної самосвідомості, почуття патріотизму, любові до обраної професії, відповідального ставлення до своєї ролі у розвитку економіки країни; розвитку моральних принципів.

Міждисциплінарні зв'язки

забезпечуючи: основи логістики, торгівельна логістика, складська логістика, логістика електронної комерції, транспортна інфраструктура і процеси, навчальна практика;

забезпечувани: оптимізація логістичних рішень, проектування логістичних систем, моделювання ланцюгів поставок, інформаційні системи і технології в логістиці, виробнича практика.

Методичне забезпечення робоча програма з дисципліни; методична розробка відкритого заняття, інструкційна картка практичного заняття, комп'ютерні тести, мультимедійна презентація.

Література: 1. Глогусь О. Логістика: Навч. посібник для студ. економічн. спец./ Олена Глогусь,; М-во освіти Укр.; Ін-т змісту і методів навчання; Тернопільська Акад. народного госп.. — Тернопіль: Економічна думка, 2016.

2. Кальченко А. Логістика: Навчальний посібник/ Альбіна Кальченко,; М-во освіти України; Київ. нац. економ. ун-т. — К.: КНЕУ, 2014.

Технічно-комунікаційні засоби навчання: комп'ютер, освітня платформа Google Workspace for Education, додаток Google Classroom, додаток Power Point, онлайн-сервіс Google Meet.

ХІД ЗАНЯТТЯ

№ елемента	Елементи заняття, навчальні питання	Додатки, зміни, зауваження
1	2	3
1	Організаційний момент 1. Привітання здобувачів освіти, перевірка наявності 2. Перевірка підготовленості до заняття	
2	Ознайомлення здобувачів освіти з темою та навчальними цілями заняття	
3	Мотивація навчання Значення теми для майбутніх спеціалістів	
4	Актуалізація опорних знань 1. Що таке «ефект хлиста» або уявні коливання попиту 2. Вкажіть основні причини виникнення Bullwhip –ефекту 3. Яка наростаюча помилка прогнозування? 4. Назвіть способи згладжування Bullwhip –ефекту? 5. Які основні стратегії управління товарними потоками в дистрибутивній мережі? 6. Назвіть основні способи управління товарними потоками і запасами?	
5	Вступний інструктаж 1. Ознайомлення здобувачів освіти з інструкційною карткою та методикою виконання практичної роботи 2. Ознайомлення здобувачів освіти з правилами техніки безпеки	
6	Поточний інструктаж 1. Демонстрація викладачем 2. Самостійна робота здобувачів освіти по виконанню завдань 3. Індивідуальна робота зі здобувачами освіти	
7	Звіти студентів про виконану роботу	
8	Коментар виконання практичної роботи	
9	Закріплення та систематизація знань Комп'ютерне тестування	
10	Підсумок заняття Відповіді на запитання здобувачів освіти, коментування та виставлення оцінок. Рефлексія	
11	Домашнє завдання Повторити тему за підручником Глогусь О. Логістика с.27-46	

Викладач

Марія САХАРОВА

2. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ

1. Організаційна частина

Налаштування студентів на роботу під час заняття

2. Актуалізація опорних знань студентів

Актуалізація знань проводилася за допомогою фронтального опитування протягом заняття, коментування і оцінювання знань студентів.

Форма роботи: фронтальне опитування.

Під час опитування викладач використовує слайди, розроблені на платформі Google Workspace for Education (слайд 2)

Запитання:

1. Що таке «ефект хлиста» або уявні коливання попиту? (слайд 3)
2. Вкажіть основні причини виникнення Bullwhip-ефекту. (слайд 4)
3. Яка наростаюча помилка прогнозування? (слайд 5)
4. Назвіть способи згладжування Bullwhip-ефекту. (слайд 6)
5. Які основні стратегії управління товарними потоками в дистрибутивній мережі? (слайд 7)
6. Назвіть основні способи управління товарними потоками і запасами. (слайд 8)

3. Ознайомлення студентів з темою та навчальними цілями заняття

Тема практичного заняття «Управління товарними потоками в логістичній мережі» (слайд 1).

Мета заняття полягає у необхідності визначити такий варіант зберігання і транспортування товарів, при якому загальні витрати будуть мінімальними (слайд 2)

Метою заняття є також набуття вмінь та навичок самостійної роботи щодо засвоєння навчального матеріалу стосовно сучасних методів управління фізичним розподілом товарів в сучасних умовах, а також забезпечення достатнього рівня компетенцій майбутніх спеціалістів у прийнятті

оптимальних управлінських рішень в процесі дистрибуції та розподілу товарів із використанням сучасних інформаційних технологій.

Викладач знайомить студентів з критеріями оцінювання на практичному занятті. Це робота під час заняття, оцінка за звіт виконаної роботи та оцінка за тестування.

Викладач: Сьогоднішнє заняття практичне, студенти в ході роботи заповнюють інструкційну картку, в якій дані практичні завдання (Додаток 2).

Тестування проводиться за допомогою створеної онлайн форм додатка Google платформи Class-room (Додаток 3).

Практичне заняття – це спільна наша праця, а свої досягнення студенти будуть фіксувати в «Картках самооцінки» (додаток 4)

Викладач: Пропоную записати на папері Ваші сподівання, очікування від заняття. (Студенти записують свої думки).

4. Мотивація навчання

Система дистрибуції й ефективне управління нею для підприємства є важливим фактором конкурентної стратегії, все це дає майбутнім фахівцям вільно орієнтуватися на сучасному ринку у логістичному процесі.

У сучасних умовах зростаючої конкуренції канали розподілу, виконуючи важливу функцію доведення продукції від виробника до кінцевого споживача, змінюються та приймають різні форми залежно від обставин, що виникають в оточуючому середовищі. Різноманітність шляхів, якими потрапляє продукція до споживача обумовлена багатьма факторами та потребує детального вивчення для правильного застосування кожного з каналів та досягнення максимального ефекту. Дистрибуція є одним із найважливіших складових системи управління бізнесом і на даний час спостерігається тенденція посилення її позицій і розширення діяльності. Український ринок знаходиться на етапі «ринку дистриб'ютора», який є проміжним (перехідним) від «ринку виробника» до «ринку покупця».

Важною складовою частиною кожного заняття є виховання у студентів почуття патріотизму, любові до своєї країни, віри у перемогу над ворогом.

Мотивація навчальної діяльності студентів була проведена на початку заняття. Особлива увага була приділена обґрунтуванню потреби визначення варіанту транспортування і зберігання товару на складі задля зниження логістичних витрат на підприємстві. Викладачем був визначений обсяг матеріалу, на який треба звернути увагу, це сприяло підвищенню уваги з боку студентів, заохочувало їх до активної участі у занятті.

5. Навчальна діяльність

Виконання практичної роботи (Інструкційна картка (Додаток 2).

Викладач провела вступний інструктаж, роз'яснила порядок виконання та оформлення роботи. Кожний студент був забезпечений інструкційною карткою практичного заняття.

Під час виконання практичних завдань були використані слайди, розроблені викладачем на платформі Google Workspace for Education. Це дозволило активізувати діяльність студентів, формувати у студентів відповідні вміння та навички, здійснити поточний контроль.

Завдання 1

Першим завданням практичної роботи буде визначення варіанту зберігання і транспортування товару (слайд 14)

До завдання у Classroom додані файли: таблиці «Незалежне управління товарними потоками і запасами. Наслідки формування запасів для постачальника»(слайд 9); «Незалежне управління товарними потоками і запасами. Наслідки формування запасів для посередників» (слайд 10); «Системне управління товарними потоками і запасами. Вигоди системного управління для постачальника» (слайд 11); «Системне управління товарними потоками і запасами. Вигоди системного управління для посередника» (слайд 12);

Далі викладач пропонує студентам ознайомитися з видами витрат:

«Витрати на зберігання продукції у виробника і посередника», «Витрати на формування замовлень. Витрати на транспортування товарів» (слайди 15-16).

Також до уваги студентів надається приклад розрахунку» (слайд 17)
Студенти використовують набуті знання, проводять розрахунки.

Завдання 2. Визначення варіантів зберігання і транспортування товарів (слайди 18-23).

Студенти самостійно проводять розрахунки згідно пропонованому варіанту.

Викладач допомагає студентам проводити розрахунки, відповідає на питання.

Попрацюємо з таблицями (слайди 14-17). Викладач надає консультацію до виконання завдання.

Наступні завдання студенти виконують самостійно поза межами онлайн-заняття і приєднують їх до Classroom.

В ході самостійної роботи студентів викладач проводила поточний інструктаж, постійно слідкувала за виконанням практичного завдання, працювала зі студентами та контролювала хід роботи студентів.

6. Етап підведення підсумку заняття

Для узагальнення вивченого матеріалу і з метою контролю викладач проводить тестування за допомогою мобільного додатку. Викладач напередодні заняття розробляє тест (Додаток 3).

Рефлексія: (додаток 4)

Як Ви використаєте отримані на занятті знання в майбутньому?

Виконання яких завдань Вам сподобались найбільше?

Що не сподобалось на занятті?

Що виявилось складним?

Над чим треба іще попрацювати?

Викладач наголошує на досягненнях студентів на занятті та порівнює їх з успіхами на попередніх заняттях.

Заключне слово викладача:

Підійшло до кінця практичне онлайн-заняття. Студенти заповнили інструкційні картки практичного заняття, дізналися багато нового про визначення варіанту зберігання і транспортування товару.

Викладач дякує всім за гарну роботу на занятті.

Домашнє завдання видано викладачем своєчасно, названі посібники, прокоментовані питання, звернута увага студентів на самостійне вивчення матеріалу.

Викладач озвучує домашнє завдання:

1. Повторити тему за підручником. Глогусь О. Логістика с. 27-46
2. Самостійно провести розрахунок витрат на зберігання і транспортування товару

ВИСНОВКИ

Ефективність логістичного процесу визначається рядом факторів, які включають в себе вартість транспортування, зберігання продукції та ризики, пов'язані зі складуванням та транспортуванням. Враховуючи розглянуті обставини, необхідно дотримуватися рекомендацій щодо зниження витрат на транспортування продукції (слайд 24).

Знання отримані на практичній роботі, дозволять студентам під час майбутньої роботи вміло організовувати можливість оптимізації розкладу доставок так, щоб вони здійснювались в більш ефективний період часу; проводити аналіз маршрутів доставки для забезпечення їх оптимальності; використовувати найскорботніші та найбільш ефективні маршрути, які можуть допомогти зменшити витрати на паливо та транспортування; впроваджувати новітні технології, такі як системи автоматизованого управління запасами та системи моніторингу попиту, що може допомогти у зменшенні обсягів зберігання на складі та удосконаленні управління постачанням; вести переговори з постачальниками та транспортними компаніями, що може привести до отримання спеціальних тарифів, знижок або інших умов, які зменшать загальні витрати на транспортування.

Використання комп'ютерної технології (підготовка презентацій, використання інтерактивних вправ, тестування, оформленні звітів) на практичному занятті дозволяє студентам якісно відпрацювати фахові навички, практичні навички роботи на комп'ютері, що дуже важливо у теперішній час, коли до фахівців пред'являються вимоги вільного володіння комп'ютером.

Запропонована методика проведення практичних робіт дозволяє навчити студентів здобувати знання протягом життя.

Необхідно відзначити виховну спрямованість заняття, яка полягає у національно-патріотичному вихованні, формуванні працелюбності, дисциплінованості, почуття відповідальності, прагнення до самовдосконалення та всебічного оволодіння майбутньою професією

здобувачами фахової передвищої освіти. Матеріал практичного заняття побудований на використанні нових форм інтеграції між виробниками і посередниками (слайд 13).

Запропонована методична розробка може бути рекомендована для використання в роботі викладачів дисципліни «Товарознавство» закладів фахової передвищої освіти, які бажають зробити заняття інтерактивними.

ЛІТЕРАТУРА

1. Глогусь О. Логістика: Навч. посібник для студ. економічн. спец./ Олена Глогусь,; М-во освіти Укр.; Ін-т змісту і методів навчання; Тернопільська Акад. народного госп.. — Тернопіль: Економічна думка, 2016. — 166 с.
2. Кальченко А. Логістика: Навчальний посібник/ Альбіна Кальченко,; М-во освіти України; Київ. нац. економ. ун-т. — К.: КНЕУ, 2014. — 147 с.
3. Кальченко А. Основи логістики: Навчальний посібник/ Альбіна Георгіївна Кальченко,. — К.: Знання, 2015. — 133 с.
4. Пометун О, Пироженко Л. В. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. —К., 2012. — 135 с.
5. Дяченко-Богун М. Активні методи навчання у вищому навчальному заклад.//витоки педагогічної майстерності, 2014. - вип 14. — с.74-78
6. Дубова Н. Методика активізації навчально-пізнавальної діяльності майбутніх інженерів-педагогів харчових технологій під час проведення лабораторно- практичних занять.// Проблеми підготовки сучасного вчителя, № 15, 2017. - с.50-57

Презентація до заняття

<https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1gaGpZ79iEXeEt8NTS4zGg1GztRMVn-Xq>

Інструкційна картка заняття

<https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1gaGpZ79iEXeEt8NTS4zGg1GztRMVn-Xq>

Зразок тесту зробленого за допомогою Гугл-форми

<https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1gaGpZ79iEXeEt8NTS4zGg1GztRMVn-Xq>

Картка самооцінки _____

Прізвище та ім'я

*Оцінивши свою роботу на занятті
виставите собі від 0 до 3 балів
за кожний із критеріїв.*

1. Я відповідав на поставлені питання _____.
2. Я самостійно розв'язував вправи _____.
3. Я вносив пропозиції, які були враховані в ході розв'язування завдань _____.
4. Я активно працював в групі _____.

Свою роботу на занятті я оцінюю в _____ балів.

